

ТЕНДЕНЦИИ И МЕРКИ ПРИ ИНСПЕКТИРАНЕ НА ТРУДА В УСЛОВИЯТА НА КРИЗА

This Project is a project for a grant from Ministry of Finance of the Ministry of Economic Development and Regional Growth of Bulgaria. Проектът е финансиран от Министерството на Финансите на Министерството на Икономическото Развитие и Регионалния Разво̀л на България.

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ "ГЛАВНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ТРУДА"

СРЕДА, В КОЯТО РАБОТИ ИНСПЕКЦИЯТА

- Намаляване броя на активно работещите предприятия;
- Намаляване броя на заетите;
- Увеличаване броя на предприятията с финансови затруднения;
- Увеличаване на нарушенията по заплащане на труда;
- Променени приоритети на работодателите (много често основен приоритет е оцеляване);
- Повишени очаквания и изисквания към ИА ГИТ от работещите и обществото като цяло;

2

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ "ГЛАВНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ТРУДА"

СРЕДА, В КОЯТО РАБОТИ ИНСПЕКЦИЯТА

- Често срещано мислене на работодателите:
"По-добре е да запазя работата на своите работници, дори с известни компромиси за безопасността, дължащи се на липса на средства"
- Опити това мислене да се внуши и на инспекторите.

3

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ "ГЛАВНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ТРУДА"

ПОВЕДЕНИЕ И ДЕЙСТВИЯ НА ИА ГИТ

- Спазване на закона, независимо от обстоятелствата;
- Дългосрочни приоритети – в изпълнение на оперативните цели на Стратегическия план за дейността на ИА ГИТ 2008 – 2012 г.;
- Стремех за активно и ползотворно сътрудничество;
- Откритост и достъпност;
- Оптимизиране на дейността и структурата (в проект).

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ "ГЛАВНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ТРУДА"

СПАЗВАНЕ НА ЗАКОНА, НЕЗАВИСИМО ОТ ОБСТОЯТЕЛСТВОТА

- Изпълнен план за 2009 г. по всички планирани показатели;
- Ритмичност в изпълнение на плана;
- Запазване на обхвата и дълбочината на проверките;
- Запазване на критериите за прилагане на принудителни административни мерки.

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ "ГЛАВНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ТРУДА"

**РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗВЪРШЕНИТЕ ПРОВЕРКИ (БР.)
ПРЕЗ 2007, 2008 и 2009 г.**

Година	Извършени проверки (БР.)	Проверени предприятия
2007 г.	33 071	27 076
2008 г.	34 558	27 303
2009 г.	53 155	38 662

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ "ГЛАВНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ТРУДА"

**ПРЕДПРИЕТИ АДМИНИСТРАТИВНИ МЕРКИ
ПРЕЗ 2009 г.**

Общо административни мерки – 228584 бр.;
в т.ч.

- Дадени задължителни предписания – 226821;
- Спрени от работа машини – 914 бр.;
- Отстранени от работа работници – 116 бр.;
- Дадено предписание за въвеждане на специален режим за безопасна работа – 42 бр.

7

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ "ГЛАВНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ТРУДА"

ДЪЛГОСРОЧНИ ПРИОРИТЕТИ

- Планирани дейности, в съответствие със **Стратегическия план на ИА ГИТ, В Т.Ч.:**
  - ✓ Разработване и въвеждане в инспекционната практика на единна методика за контрол;
  - ✓ Разработване на методика за оценка на ефективността и ефикасността на инспекционната дейност;
  - ✓ Насочване на контролната дейност към защита на работещите от появата на нови рискове в резултат на социално-икономическите промени;
  - ✓ Системен контрол на рискови обекти;
  - ✓ Повишаване ефикасността от контрола в предприятия с повишено ниво на травматизма

8

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ "ГЛАВНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ТРУДА"

**ПРИОРИТЕТИ – ЗНАЧИМИ ЗА НАСТОЯЩАТА
СИТУАЦИЯ ПРОБЛЕМИ**

Реакция в оперативен порядък на нововъзникващи проблеми:

- Съвместни проверки с представители на ТД на НАП и ИА "Автомобилна администрация"
- Извънредна кампания в обекти на селското стопанство
- Извънредна кампания в предприятия за преработка и консервиране на плодове и зеленчуци и предприятия за производство на вина

9

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ "ГЛАВНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ТРУДА"

ОСНОВНИ ВЪПРОСИ ПРИ СЪВМЕСТНИТЕ ПРОВЕРКИ

- Наличие на трудови договори
- Изплащане на трудови вознаграждения
- Полагане и заплащане на извънреден труд
- Спазване на работното време

10

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ "ГЛАВНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ТРУДА"

ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ИНСПЕКТИРАНЕТО ПРЕЗ 2009 Г.

- Увеличаване броя на проверките - с 54% спрямо 2008 г.
- Увеличаване относителният дял на предприятията, изпълнили основните изисквания на ЗЗБУТ - с 10%
- Намалява трудовия травматизъм – с 21%
- Подобряват се условията на труд – относителният дял на работещите при условия на труд, неотговарящи на хигиенните норми и изисквания намалява с 5%

11

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ "ГЛАВНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ТРУДА"

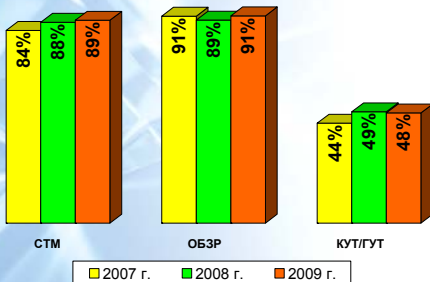

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОСНОВНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ ПО ЗБУТ

Категория	2007 г.	2008 г.	2009 г.
СТМ	84%	88%	89%
ОБЗР	91%	89%	91%
КУТ/ГУТ	44%	49%	48%

12

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ "ГЛАВНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ТРУДА"

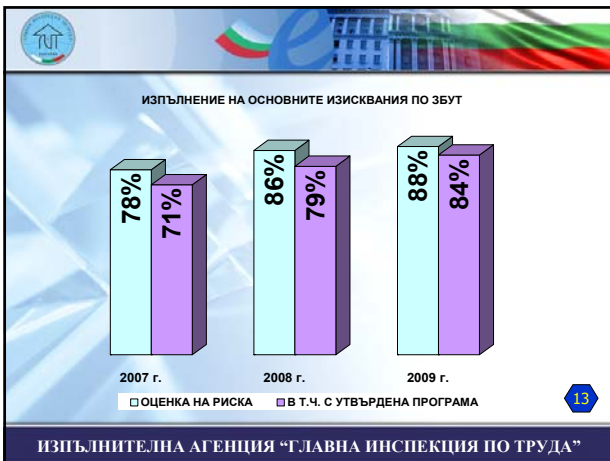

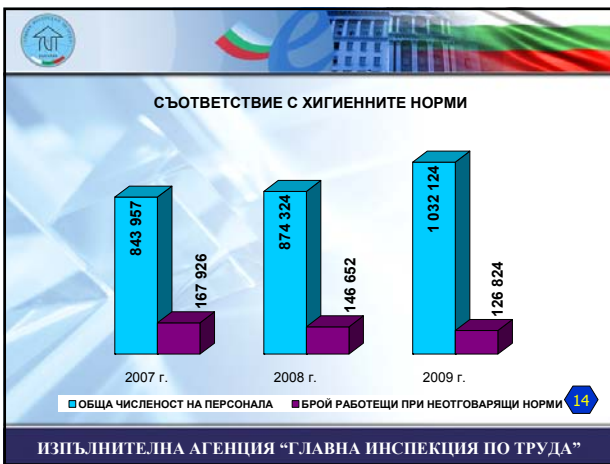

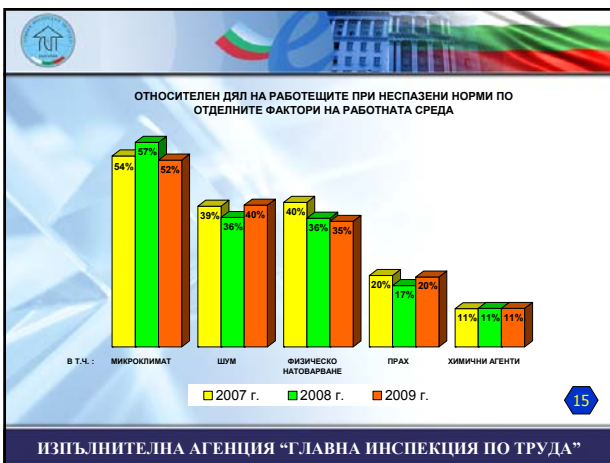

**ОСНОВНИ НЕГАТИВНИ ТЕНДЕНЦИИ,
УСТАНОВЕНИ ПРИ ИНСПЕКТИРАНЕ НА ТРУДА**

- Неизплащане в срок на дължими трудови възнаграждения;
- Деклариране на част от трудовите възнаграждения;
- Неправомерни трудови отношения между работодател и работник;
- Удължаване на работния ден и полагане на труд в почивни дни;

16

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ "ГЛАВНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ТРУДА"

АКТИВНО И ПОЛЗОТВОРНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Съвместни действия и сътрудничество:

- в изпълнение на законови изисквания;
- на доброволна основа

17

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ "ГЛАВНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ТРУДА"

**Съвместни действия и сътрудничество в
изпълнение на законови изисквания**

- основание – Закон за инспектиране;
- уреден начина на функциониране на националната система за инспектиране на труда;
- Национален съвет за инспектиране на труда;
- основно – инспектирането се извършва от ИА ГИТ.

18

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ "ГЛАВНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ТРУДА"

СЪВМЕСТНИ ДЕЙСТВИЯ (СЪТРУДНИЧЕСТВО) НА ДОБРОВОЛНА ОСНОВА
БАЗА НА СЪТРУДНИЧЕСТВОТО

- Обща цел – достоен труд и живот;
- Осъзната взаимна полезност;
- Готовност за сътрудничество;
- Признаване на статута и правата на страните

19

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ "ГЛАВНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ТРУДА"

СЪТРУДНИЧЕСТВО НА НАЦИОНАЛНО НИВО

- На база писмени споразумения, в това число :
  - С национално представените синдикати;
  - С Главна дирекция ИДТН;
  - С Контролно техническа инспекция към Министерство на земеделието и храните;
  - С Национална агенция за приходите.
- Без споразумения - традиционно добри контакти с браншови и отраслови съвети за социално сътрудничество

20

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ "ГЛАВНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ТРУДА"

СЪВМЕСТНИ ДЕЙСТВИЯ И МЕРКИ ПО СПОРАЗУМЕНИЕТО С НАЦИОНАЛНО ПРЕДСТАВИТЕЛНИТЕ СИНДИКАТИ

- Разработване и утвърждаване на национална програма за инспектиране на труда;
- Учреден експертен съвет към изпълнителния директор на ИА ГИТ;
- Провеждане на съвместни национални, браншови и регионални инициативи:
  - срещи;
  - семинари;
  - пресконференции;
  - публични кампании за защита правата на работещите.

21

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ "ГЛАВНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ТРУДА"

СЪТРУДНИЧЕСТВО НА РЕГИОНАЛНО НИВО

- Активно участие в работата на областните съвети по условия на труд;
- Информирание на структурите на синдикати и работодатели за резултатите от контролната дейност на регионално ниво;
- Действия при сигнали за нарушения на законодателството;
- Предоставяне на планове за дейността за становище и съобразяване с препоръките.

22

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ "ГЛАВНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ТРУДА"

СЪТРУДНИЧЕСТВО НА НИВО ПРЕДПРИЯТИЕ

- Баланс между инспектиране и съвети/консултации;
- Разработване и разпространение на информационни материали;
- Активизиране дейността на съветите и групите по условия труд основно насочени към:
  - > обучение на представителите в КУТ/ГУТ;
  - > спазване на определената периодичност за обсъждане на дейността по здравословни и безопасни условия на труд
- Експертна помощ на комитетите и групите по условия на труд чрез:
  - > съвети;
  - > участие в обучения;
  - > участие в съвещания при покана от КУТ/ГУТ.

23

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ "ГЛАВНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ТРУДА"

СЪТРУДНИЧЕСТВО. ОСЪЗНАТА ВЗАИМНА ПОЛЕЗНОСТ.

ПРОЕКТ
BG051P0001- 2.3.01 „ПРЕВЕНЦИЯ ЗА БЕЗОПАСНОСТ И ЗДРАВЕ ПРИ РАБОТА“

- Финансиран по оперативна програма "Развитие на човешките ресурси";
- Разработен от ИА ГИТ;
- ИА ГИТ бенефициент, с всички грижи и трудности по управлението на проекта;
- Целеви групи и ползватели на резултатите - всички социални партньори.

24

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ "ГЛАВНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ТРУДА"

ПРОЕКТ
BG051PO001- 2.3.01 „ПРЕВЕНЦИЯ ЗА БЕЗОПАСНОСТ И ЗДРАВЕ ПРИ РАБОТА“

Териториален обхват

28 области
 264 общини

25

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ „ГЛАВНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ТРУДА“

Времева рамка на проекта

Стартиране: септември 2009 год.
 Финализиране: септември 2013 год.
 Продължителност: 49 месеца

26

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ „ГЛАВНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ТРУДА“

ПРОЕКТЪТ ОСИГУРЯВА СРЕДСТВА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ ЗА БЕЗОПАСНОСТ И ЗДРАВЕ ПРИ РАБОТА В УСЛОВИЯ НА КРИЗА!!!

14 925 145,96
лева

НАЦИОНАЛНО СЪФИНАНСИРАНЕ
 15 %

ФИНАНСИРАНЕ ОТ ЕСФ
 85 %

27

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ „ГЛАВНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ТРУДА“

ПРОЕКТ
BG051PO001- 2.3.01 „ПРЕВЕНЦИЯ ЗА БЕЗОПАСНОСТ И ЗДРАВЕ ПРИ РАБОТА“

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ - ОРИЕНТИРАНИ КЪМ СОЦИАЛНИТЕ ПАРТНЬОРИ

- Проведено национално изследване на условията на труд в България;
- Разработени 12 профила за безопасност и здраве при работа в 12 бранша;
- Разработени и въведени 12 модела на системи за управление на дейността по безопасност и здраве. (ноември)
- Разработени 12 методики за оценка на риска на работното място;
- Разработени и разпространени минимум 12 практически помагала (кодекси за добри практики)

28

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ “ГЛАВНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ТРУДА”

ОТКРИТОСТ И ДОСТЪПНОСТ НА ИНСПЕКЦИЯТА

- Публичност на основни за дейността материали;
- Реагиране на всеки сигнал, независимо как е подаден;
- Медийно присъствие и изяви;
  - ✓ Информирани на медите за всеки, представляващ интерес за обществото случай;
  - ✓ Интервюта и участие в предавания на електронни медии;
  - ✓ Пресконференции и информирани на медите на регионално ниво;
  - ✓ Публикации в печатни издания.
- Система за обслужване на граждани на принципа "едно гише";
- Горещ телефон за консултации и сигнали;
- Участие в семинари и обучения

29

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ “ГЛАВНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ТРУДА”

Оптимизиране на дейността и структурата (в проект)

- Нов устройствен правилник;
- Специализирана структура за контрол на рискови обекти;
- Специализирана структура за вътрешен одит;
- Единни процедури за дейността.

30

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ “ГЛАВНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ТРУДА”

Оптимизиране на дейността

ЕДИННИ ПРОЦЕДУРИ ПРИ ИНСПЕКЦИОННАТА ДЕЙНОСТ

ПРИМЕР

- Разработване на базови схеми за инспектиране по отделни браншове и дейности;
- Определяне на основни (малко на брой), лесно разбираеми въпроси;
- Формулиране на въпросите за инспектиране по ясен и разбираем начин.
- Предварително обявяване на въпросите за инспектиране.

31

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ "ГЛАВНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ТРУДА"

ПОГЛЕД В БЪДЕЩЕТО. КАКВО МОЖЕМ ДА НАПРАВИМ ПО – ДОБРЕ ЗАЕДНО?

- Доразвиване с конкретни действия основните моменти от споразумението със синдикатите;
- Максимално използване капацитета на КУТ и ГУТ, на първо време за проследяване изпълнението на приложените от ИА ГИТ принудителни административни мерки.

32

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ "ГЛАВНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ТРУДА"

НАШЕТО ПОСЛАНИЕ

НИЕ СМЕ ПАРТНЬОРИ!

инж. РУМИЯНА МИХАЙЛОВА
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР
НА ИА ГИТ

This Project is supported by a grant from the European Union through the National Operational Program for Economic Growth and Sustainable Development in Bulgaria.
Проектът е финансиран от европейски средства на Програмата за Националните оперативни програми за икономически растеж и устойчиво развитие в България.

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ "ГЛАВНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ТРУДА"
